

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

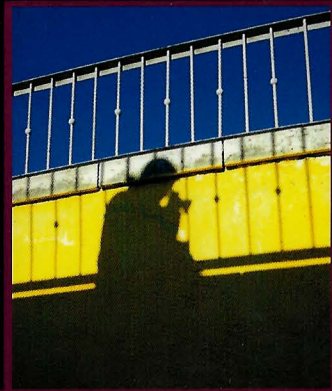
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÇERKES KARADAĞ

Fotoğrafçıyla DİYALOGLAR

DORUK

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

ÇERKEŞ KARADAĞ

Fotoğrafçıyla
DİYALOGLAR

Önermeler - Aforizmalar

Çerkes Karadağ 1953 yılında Kağızman'da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümü'nden mezun oldu. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Grafik Bölümü'nde tamamlama eğitimi yaptı. Sanat yaşamına, lise yıllarında öykü denemeleriyle başladı. Reklam ajanslarında, Hürriyet, Ulus ve Ekspres gazetelerinde grafik, pikaj ve montaj yaptı. Kültür Bakanlığı'nda çalıştı. 1972 yılından itibaren fotoğraf ve suluboya resim alanında sergilere, yarışmalara ve bienallere katıldı. Birçok saydam gösterisi sundu. Fotoğrafları Almanya, Fransa, İngiltere, Belçika, İspanya, ABD, İtalya, Hollanda, Danimarka, a, Lüksemburg, Polonya, Macaristan, Yugoslavya, Romanya, Akdenizi çevreleyen tüm ülkelerde ve Ortadoğu ülkelerinde uluslararası yarışmalarda sergilendi. Fotoğraf demeklerinde öğretmelik, Süleyman Demirel Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Olgunlaşma Enstitüsü'de öğretim görevlisi ve eğitmen olarak görev yaptı. Jüri üyeliklerinde bulundu. Yurtiçinde birçok ulusal ödül, İngiltere, Türkiye ve Yugoslavya'da uluslararası fotoğraf ödülleri kazandı. FIAP/Fotoğraf Sanatı Uluslararası Federasyonu tarafından kendisine AFIAP ünvanı verildi. Çok sayıda ticari, sanat ve reklam amaçlı katalog, broşür ve kitap fotoğrafladı. Sanat takvimleri hazırladı. Siyah Beyaz Gazetesi'nde dizi yazılar yazdı. Bir Yalnız Anıt adlı belgesel film senaryosu Kültür Bakanlığı'nda ödüllendirildi. Yurtiçindeki kişisel sergilerinin yanı sıra, Almanya ve Fransa'da sergiler açan Çerkes Karadağ'ın fotoğrafları, Danimarka, Fransa, Romanya, Yugoslavya, Almanya'da ve Ankara Resim ve Heykel Müzesi koleksiyonlarında yer almaktadır. Çek Cumhuriyeti Devlet Şeref Madalyası sahibi olan Çerkes Karadağ, halen sanatsal ve kuramsal kitaplar hazırlamakta, tanıtım ve reklam fotoğrafları çekmektedir.

Çerkes Karadağ'ın Yapıtları:

Nüans (Dost Kitabevi Yayınları, 1989)

Tanıdığım Tüzler (Kültür Bakanlığı Yayınları, 1995)

Baleylim (Doruk Yayınları, 1997)

Büyülü Prag (İş Bankası Yayını, 2000)

sözde Fotoğraf (İmge Yayınları, 2000)

Görme Kültürü I (Doruk Yayınları, 2004)

Görme Kültürü II (Doruk Yayınları, 2004)

Görme Kültürü III (Doruk Yayınları, 2004)

Öteki Tüz (Doruk Yayınları, 2004)

Çerkes KARADAĞ
Fotoğrafçıyla Diyaloglar
e-posta: cerkeskaradag@yahoo.com

DORUK YAYIMCILIK, - ANKARA

© Tüm hakları saklıdır.

© Çerkes Karadağ

Yazarın izni olmadan, kısmen de olsa
fotokopi, film vb. elektronik ve mekanik
yöntemlerle çoğaltılamaz.

Yayıma Hazırlayan:

İjil KASTAL

ISBN:

975-553-419-9

Basım Yeri:

Pelin Ofset, Ankara

Renk Ayrımı:

Çözüm Tanıtım

Dizgi:

Çerkes KARADAĞ

Sayfa Düzeni:

Vedat TÜRKMEN

Kapak Fotoğrafı:

Çerkes KARADAĞ

Kapak Tasarım:

Kemal ÇİFÇİ

I. Basım / Ocak 2004

DORUK

İMÇ. Blokları 6. Blok 6103 Unkapanı Eminönü / İSTANBUL

Tel & Fax: (0.212) 528 11 06 - (0.212) 528 05 43

Adakale Sokak 22/10 Kızılay - ANKARA

Tel & Fax : (0.312) 431 22 97 - 430 66 24

e-posta: dorukyayimcilik@mynet.com

ÇERKEŞ KARADAĞ

Fotoğrafçıyla
DİYALOGLAR

Önermeler · Aforizmalar

ANKARA/2004

Fotoğrafçıyla
DİYALOGLAR

Bazı fotoğrafların, hiçbir şekilde hak etmedikleri halde, kimi eleştirmenler tarafından seçkin yapıtlar olarak sunulduklarına tanık oluruz. Bunların sığ, çekici olmayan veya insan ruhunun derinliklerinde kendilerine yer bulamayan ve üstelik bu eksikliklerini asla gizleyemeyen yapıtlar olmaları çok önemli değildir. Yine de, gözlerimizin içine baka baka abartılı övgülerle yüceltilen ve eşsiz niteliklerle ilişkilendirilen yapıtlar olarak alkışlanırlar. Zaman zaman daha da ileri gidilerek, bu yapıtların avangard, gerçek üstü, postmodern veya kavramsal oldukları da (!) öne sürülür. Bu koroya, iletişim araçlarının bir bölümü ve kimi seçkin kalemlerin de katılması ile birlikte bu inandırıcılık oyunu tamamlanmış olur. El birliği ile yaratılan bu imaj operasyonunun sonucunda, söz konusu fotoğraflar üstün birer sanat ürünü olarak zihinlerimize kazınmaya başlar. Sergilerde, yayın ve koleksiyonlarda başta edili yapıtlar, bir yandan da ödöl ve madalyalarla da taltif edilerek çağdaşlığın en iyi örnekleriymiş gibi alkışlanırlar. Oysa, nasıl lanse edilirse edilsinler, bu yapıtların kalıcı olup olmayacağını kesinlikle, en iyi zaman orta-

ya koyacaktır. Uzun vadede hiçbir önem taşımayan, geçmişteki benzer olaylardan ve edindiğimiz deneylerden çok iyi bildiğimiz bu tiyatro oyunu, ne yazık ki, zaman zaman yeni dekorlarla yinelenerek sürmeye devam edecektir.

Unutulmamalıdır ki, insan ruhuyla buluşan her başarının güvenli anahtarı, daima sanatçının yaratıcılığında ve samimiyetinde gizlidir. İnsan ruhu, hangi koşullar egemen kılınırsa kılınısın, kendisini mutlu eden ve yücelten yapıtların büyüünden uzak tutamaz. Daha da ötesi, samimi ve kararlı sanatçıya beslediği güveni hiçbir zaman yitirmez. Onu dışılamaz, performansını ve çabalarını göz ardı edemez. Kendisini inciten, hor gören veya aşağılayan bir yapıtı sonsuza dek kabullenemez.

Bir yapıtın başarısı, sanatsal yetkinliğinin, güçlü tekniğinin ve samimi yansıtımının ortak uyumu ile mümkündür. Yaratıcı bir yansıtma, başlangıçta belki anlaşılmayabilir. Ancak yapıt samimi ise günün

birinde mutlaka ama mutlaka, anlaşılma şansından yoksun kalmayacaktır. Her tür olumsuzluğa rağmen, duyarlı izleyicilerle buluşma keyfini hiçbir zaman kaybetmeyecektir.

Bazı insanlar için görme, yetenek işi değil, sanki lükstür. Çünkü, bu insanlar görme ile henüz tanışmamışlardır.

Güzel fotoğraflar, birtakım rastlantılar sonucu çekilmiş olsa bile, onları anlamlı güzellikler haline getiren, rastlantılar değil fotoğrafçılardır.

Fotoğrafçı, zaman zaman fotoğraflarda karşılaşmaktan korktuğumuz şeylerle bizi yüz yüze getirerek, korkunun dahi fotoğraflar içinde nasıl etkisizleştiğini gösterebilir.

Fotoğraf, bir ilişki kurma yoludur. Daha çok, iç dünyaya açılan bir ilişkinin...

Fotoğraflar, hüüzünleri, acıları, gözyaşlarını ya da umutsuzlukları aktarsa da, sonuçta insanları ve onlara ilişkin gerçeklikleri anlatır. İzleyiciyi doğrudan etkileyerek harekete geçirebilir. Bu, yine de onların başarılı fotoğraflar olduğunu göstermez. Fotoğraf, eğer bizi düşündürmeye başlamışsa, o taktirde başarılı olması kaçınılmazdır.

Fotoğraflar içindeki sıkıcı öğeler, kendilerini asla gizleyemedikleri için bazı eksiklikler, kusurlar veya olumsuzluklar, fotoğraflarda bilinmeden ya da farkına varılmadan kendilerine yer bulmuş olurlar. Bazı şeyler ise bizzat fotoğrafçılar tarafından amaçlı ve tercihi edilerek abartılı bir gerçeklikle fotoğraflara taşınır. Elbette bilinçli yapıldığı taktirde, abartılı gösterilen veya kusur gibi görülen her şey, görüntülere hapsedilmiş bir ilgiye, izleyiciyi davet etmeyi başarabilir.

Her sanat alanının tekniği çok kolay yöntemlerle öğrenilebilir. Fotoğraf da, bir sanat olduğuna göre, başarılı bir görüntüleme için, insanlara tekniğin yamsıra aynı zamanda bir görme biçiminin yöntemleri de öğretilir. Teknik, fotoğrafta görsel öğeleri ne kadar güçlendirse veya öne çıkarsa da, fotoğraf, tekniğe ilişkin şeyleri bize yine de çok az hissettirmelidir! Çünkü hiçbir fotoğraf başarılı bir teknik sayesinde başarılı olamaz!

Fotoğraflar, öncelikle ve yalnızca kendimiz için keşfettiğimiz yaşam parçacıklardır. Yaşama anlam kazandırmak istediğimizde, çok şey yaparız, elbette zaman zaman fotoğraf da çekeriz.

Fotoğraf denilen şey, önceden bilinen birtakım verilere göre çekilemez! Fotoğrafçının uygun zamanda ve mekânda birdenbire oluşan karşılaşmaları doğru değerlendirmesi gerekir. Çünkü görsel tespit noktasında uygun an'ın, fotoğrafçıyı beklemeye hiçbir zaman tahammülü yoktur! Buna göre başa-

ıyla kaydedilmiş her an, fotoğrafçının bu başarısının da bir sertifikasıdır.

Fotoğrafın içeriği, tek boyutlu bir yönlendirmeyi ölçü almamalı, gerçeği yansıtmada bir slogan katılığına düşmemelidir. İzleyiciyi kesin yargılara sevk etmekten kaçınmalı, hatta kesin yargılara sahip izleyicileri bile, bir görüş oluşturmaya teşvik etmelidir.

Fotoğraf, her zaman geçmiş ölçü alır, ancak daha çok geleceğe seslenir!

Fotoğrafların yaygınlaşması için coğrafi ve tarihsel hiçbir engel bulunmaz! Bu yüzden, fotoğraflar yanı başımızda bulunan ve yabancı olduğumuz gerçeklerin de sözcüsüdür.

Fotoğraf, fotoğrafçının elinden çıkma bir dünyadır. Tanış olduğumuz dünyaya açılan bir pencere...

Fotoğrafa zorla giren şeyler, hiçbir zaman fotoğrafçıya ait değildir. Çünkü bazı nesneler, onlar hakkında yorum yapılmasına olanak tanımayacak kadar ışıltılı ve çekici görünerek görüntülere dahil olurlar.

Fotoğraf, başlangıçtan itibaren büyük iddialardan çok, küçük yaşamlara kapı aralamıştır. Her fotoğraf az veya çok, bunu doğrulayacak açıklıklara sahiptir.

Fotoğraflar, hakkımızda her tür bilgiyi cömertçe sundukları halde, küçük sevinçlerimizi, serüvenlerimizi, gördüğümüz ve tanık olduğumuz gerçeklikleri gün ışığına çıkarmada aynı oranda özverili değildir.

Elindeki kamera ile sonsuz sayıda fotoğraf çekme olanağına sahip olan fotoğrafçı, nedense görkemli bir anlam ordusu yaratmada o denli başarılı olamamıştır.

Fotoğraf, varsayımlar veya önyargılar sanatı değildir. Buna karşın, birtakım varsayımların ve önyargıların oluşmasını da engellemeye gücü yetmemiştir.

Fotoğraf, nesnelerin görünüşleri ile görünenlerin algılanması arasındaki belirsiz sınırları ve birbirleriyle olan bağlantı noktalarını keskinleştirse de, aslında hiçbir fotoğraf yaşamdan kopuk olmadığı için, gözlemlerimiz üzerinde derinlemesine etkiler yaratan fotoğraflar yine de belirsizliklerini korumayı sürdürürler.

Fotoğraf, görüntü örgütlülüğüdür!

Her haz, daima bir eksikliği anımsatır. Fotoğraf da, bir anlamda bir hazza ulaşma aracıdır. Fakat hazzın gerçekleştirilmesinin nedeni olmayı daha çok önemser.

Fotoğraf, fotoğrafçının mülküdür. Onun tasarrufunda bulunmayan bir mülk....

Fotoğraf, izleyiciye bir şeyleri neden gösterebilir ki? Anlatacaklarını saklı tutması çok daha iyi! İzleyenlerle çatışması, onları şaşkınlığa uğratması ve iç dünyalarında deprem yaratması gerekir!

Fotoğraf, her zaman doğrudan ve dobra konuşur. Kaldı ki, onun bu özelliğini fotoğrafçı da değiştiremez. Çünkü açıklık, fotoğrafın kendi doğasının gereği ve en belirgin karakteridir.

Fotoğraf, fotoğrafçı ile konusu arasında gerçekleştiren sözsüz flörttür.

Hiçbir konu, bu konuyu saptamak isteyen fotoğrafçıya çok fazla seçenekler sunamaz! Fakat onu yorumlayan sanatçıya sınırsız seçenekler sunmaktan da kaçınmaz!

Fotoğraflar bize, her zaman gerçek yerine alternatif gerçeklikler sunar. Yani, gerçeğin gerçeküstücülüğünü...

Fotoğrafçı, kameranın eşlik ettiği, yalnız başına karar veren bir kimliktir. Her koşulda gerçeğe bağlı olduğuna inanmakla beraber, aslında bize sadece temsil edileni göstermekle yetinir. Bu yüzden, onun daha çok bir duygu adamı olduğunu söyleyebiliriz.

Öte yandan, fotoğrafçı öteki sanatçılardan farklı olarak, duygularını ve tasarladığı gerçeklikleri bize doğrudan değil, soğuk bir aygıtın süzgecinden geçirerek sunar. Yani, duygularının tüm öznelliğini geçerli bir gerçeklik haline getirerek aktarır.

Fotoğrafçı, kesinlikle yalnızların, temsil edilmeyenlerin, sömürülenlerin veya kendisini ifade etmekten yoksun olanların saflarında yer almalıdır! Her fotoğrafçı, genellikle bu hedefi göz ardı etmeden yola çıksa da, kötü amaçlı kullanımlar, onun tarafı ve haklı bu çabasında zaman zaman başarılı olmasını engellemiştir. Uğruna savaştığımız birçok şeyin sözcüsü olmayı üstlenen fotoğrafı, sınırsız bir paylaşıma taşıyan da işte evrensel bu duruşudur.

Fotoğrafçı uygun bir an'ı, hiçbir zaman peşin bir mesajın zorlama kalıplarına uyduramaz. Bu yüzden fotoğraf görüntüsüne bir anlam yüklendiğinde, bu görüntünün tüm etkisini ve cazibesini yitirmesi işten bile değildir.

Fotoğraf, yaşamın bize görünen yüzüyle ilişkiler kurar. Görünenlerin daha ötesini görme yetenekleri gelişmemiş bir fotoğrafçının, bize daha fazla şeyler göstermesi bu yüzden pek mümkün değildir. Oysa, yaşamın doğrudan kendisi de uyarıcı bir bütünlüktür. Ve fotoğraflara taşınandan daha fazla şeyler barındırmaktadır.

Yaşamı, daima fotoğraflara rehberlik etmiştir, fotoğraflarda yaşamın sözcülüğüne... Buna göre fotoğrafın, bir rehber olarak gerçekliklere ne denli katkı sağladığını göremeyen gözün, fotoğraf sanatına ve bu sanatın sorumluluğuna talip olmaması gerekir!

Bazı fotoğraflar, onları çekenler tarafından da yeterince anlaşılamaz! Çünkü birçok fotoğrafçı, sadece içgüdülerin yönlendirmesiyle fotoğraf çekmektedir. Her ne kadar bu bir çelişki gibi görünse de, asıl sorun fotoğrafçının kendi yetersizliği değil, yaratıcılık açısından yetersizliğidir.

Bir fikri bir konunun desteğinde tasarlamak ile, bu fikri bir fotoğrafta sonuçlandırmak farklı beceriler gerektirir.

Güzellikleri anlamada yetkin birisi olmak, herkesin kolayca başarabileceği bir sonuç değildir! Çünkü güzellikler, ancak arayışlar, karşılaşmalar ve tasnif edici bakış açılarıyla ortaya çıkarılabilir. Her yapıt sanatçının yetkinliğinin bir yansıması olduğuna göre her yetkin sanatçının, güzelliklerle iç içe bulunduğu halde, bazen güzel olmayan, sıradan yapıtlar üretmek durumunda kaldığını unutmamak gerekir. Çünkü tüm güzellikler iç dünyamızda karşılık buldukları oranda görünürler.

Bir yapıtın kimliği, onun tüm unsurlarını kapsar. Bu nedenle her fotoğrafı, kendi bütünlüğü içinde değerlendirmek daha uygun olur.

Aniden karşılaştığımız şeyler veya çarpıcı biçimde bize görünen görünümeler, eğer benliğimizin fitilini bir an'da ateşleyebiliyorsa, yani görmeyi arzula-
dığımız ve kendimizi anlatmamız gereken bir fotoğ-
rafa kavuşturabiliyorsa, bu rastlantılara sadece şük-
ran duymak gerekir.

Gizemli görüntülere düşünerek değil, ansızın ulaşılır. Çünkü güzel bir fotoğrafa soyut fikirlerle değil, ancak somut görüntülerle kavuşabilirsiniz.

Herhangi bir görüntü, bir şeyi yansıtıyorsa, onu aynı zamanda anlatır da.

Görünen bir şeyin fotoğrafı, onun değişik boyut-
ları göz önünde tutularak çekilmelidir ki, görmenin
farklı tatları ortaya çıksın!

Yaşamı bizi, her gün yeni görüntülerle yüz yüze getirmektedir. Başarılı, başarısız, anı görüntüleri ya da sanatsal olanlarla... Bu görüntülerin tümünün değerli olduğunu iddia etmek gerçekçi olamaz. O taktirde, şöyle bir sonuç çıkarmak mümkün: Her fotoğrafçı, gerektiğinde güzel bir görüntü için, çektiği tüm görüntüleri feda etme yürekliliği göstermelidir!

Fotoğrafın yaşamla çakışan boyutlarını hiçbir zaman göz ardı etmemek gerekir! O, gerçekte her zaman yol arkadaşı olmuş ve yaşamdan ayrıştığı oranda ilgi odağı haline gelmiştir. Bu da fotoğrafı, yaşamla doğrudan ilişkilendirmemiş, daha çok gerçeğin sınırlarının ötesine savurmuştur.

Görüntüler, tümüyle benliğimizin dışında oluşmasına karşın, gerçek anlamlarını iç dünyamızda kendilerine yer edinmekle bulurlar. Öyleyse çekilen her görüntü, gerçekten tümüyle bağımsızlaşır, onu terk ederek tek başına gerçeklik olur.

Fotoğraf, bize yaşamın kendisinin de görüntülerden oluştuğunu öğretmiştir. Görüntüleri, hayatın anlamını ortaya koyan birer anlam belgesi olarak da görebiliriz. Fotoğraf, aslında öykü olabilecek bir takım gözlemleri, görüntülere dönüştürmekle kendisini yükümlü saydığı için, onu bir bakıma, hayatı anlamlandırmaya önderlik eden bir sanat olarak kabul etmek gerekir.

Her fotoğraf, sadece bir öneridir! Fotoğrafçının bize sunduğu bir çözüm önerisi...

Fotoğraflarda yer alanlar, gerçeklerden kaçmanın ya da ondan daha uzaklara savrulmanın göstergeleridir.

Fotoğraflar, her zaman bizden genç kalırlar!

Geçmiş tükenen şey, gelecek ise sadece harcancak değer... Fotoğraf, tercihini daima tüketmekten yana kullanır.

Fotoğraflar, bireysel görmeyi olumlamak için çekildiklerinden; fotoğrafçı başkalarına devredilmez haklara sahip olan insanları, acımasız yargılamalarla karşı karşıya getirerek, bizi bireysel bir balık açısının taraflılığına hapsedmeyi amaçlar.

Başarısız bir görüntü, aynı zamanda gerçek ve doğru şeyleri açıklamakta da başarısız görüntüdür.

Güzel bir fotoğrafın yanlış ve gereksiz anlatımlar için kurban edilmesi, olsa olsa bir trajedidir. Çünkü hiçbir fotoğraf, her şeyi tam olarak yansıtmaya olanağına sahip değildir! Onu çeken fotoğrafçı da...

Doğru şeyler anlatabilmek için mutlaka doğru referanslara başvurmak gerekir.

Başarılı fotoğrafçı, kendisini yaratıcı ışığa ve etkileyici düzenlemelere adanmış kişidir!

Her sanatçının beslendiği kaynaklar, yalnızca doğa ile sınırlı kalmamalı, sanatçı, başkalarının yapıtları ile de sıkı alışveriş içinde bulunmalıdır. Hiçbir sanat dalı, yalnız başına ve köksüz olmamıştır. Geleneklerden beslenerek geçmişle sıkı bağlar kuran her sanatçı, başarı kazanmada peşin avantaj sahibi olmuş demektir.

Fotoğrafçının arşivi, bir bakıma kendi düşlerinin de arşividir. Yaşama ve yaşamın algılanmasına karşı sergilediği duruşun bir envanteri...

Hiçbir amatör, rastlantılara güvenmemeli, ancak onların ne denli gerekli olduğunu da hafife almalıdır. Amatörün, gerçek dünyayı doğrudan kaydetmek yerine, kendisine yansıyan dikkat çekici görünüşleri, seçici bakış açısıyla bize sunması gerekir. Bu da, başarılı olmanın en zor yoludur.

Güçlü yoruma ve yaratıcı başarıya, hiçbir zaman bir fotoğrafa fazladan anlam yüklemekle ulaşamaz. Çünkü her zorlama anlam arayışı, bu fotoğrafı anlamsızlıklar içine sürüklemek demektir.

Birçok amatör fotoğrafçı, çektiklerini göstermekten büyük zevk duyar. Nerede ve nasıl çektiğini söylemekten de... Büyük keyifle fotoğraflarının öyküsünü anlatır. Onları dinlememizden hoşnutluk duyar. Oysa, başarılı amatör bize neyi, nerede ve nasıl çektiğini değil, sadece 'niçin çektiğini' anlatmalıdır. Yaratıcılığının engin ipuçlarını sergileyen ve herhangi bir açıklama gereksinimi barındırmayan fotoğraflar sunmalıdır.

Fotoğraf, konu aldığı şeylerin daha fazlasını açıklar. Fotoğraf, eğer konusunu da aşan bir özgürlüğe kavuşmuşsa, başarılı olması için geriye neden kalınmış demektir. Fakat fotoğrafçı konusunun çekiciliğine saplanıp kalırsa, konu, onun için mayın tarlasından farksızdır.

Bazı fotoğrafçılar, anlam yaratına zorunluluğundan kaynaklanan bir saplantıyla, yapıtlarına gereğinden fazla müdahale yaparlar. Bu müdahalenin fotoğrafın basitleşmesine, hatta yer yer sıradanlaşmasına yol açması kaçınılmazdır. Yani görüntüyü, bir bakıma onu güçsüz yapan bir mesajın muhatabı haline getirmektir. Nesneler fotoğrafçının artistik kaygılarından kaynaklanan bir zorlamayla karşılaştıklarında, görüntüler içinde birer yama gibi görünmekten kurtulamazlar. Nitekim, bunu göremeyen milyonlarca meraklı fotoğrafçı sayesinde görüntüler dünyası, sanki çöplüğe dönüşmüş gibidir.

Başarılı fotoğrafçı, iyi bir şüphecidir!

Her fotoğrafçı, seçtiği bir konuyu belli bir düşünceye dayandırmadan, onu önce kendi ruhunda hissetmelidir! Çünkü en duyarlı eleştirmen, tartışmasız öncelikle insanın kendi ruhudur.

Bir görüntüde neler aradığımı ve niçin fotoğraf çektiğini fotoğrafçı bile, çoğu zaman tam olarak açıklayamaz! Galiba bu durumda yapılacak en güzel şey, fotoğrafçının yüreğinin sesine kulak vermesidir! İşte bu anlaşılmazlık yüzünden görüntüler, hiçbir zaman gereken şekilde açıklanmamış veya açıklanacak denli bir açıklığa sahip olamamışlardır.

Bazı fotoğrafçılar, gerçeğin görüntüsünü değiştirmeyi marifet sayarlar. Bu yüzden gerçeğe müdahale etmek ve görüşlerini egemen kılmak uğruna, neredeyse kendi ruhlarını değiştirmekten kaçınmazlar! Bunun yanı sıra, zaman zaman bazı fotoğrafçıların yaşam denilen sonsuz ilişkiler ağını bir görüntü içine hapsetme saplantısı bulunur. Aslında çekilen her fotoğraf çok uzun yaşayabilir, ancak sadece başarılı olanlar ses verir!

Her fotoğrafın yaşama şansı, başka fotoğraflarla aynı olamaz. Çünkü bu şansı yakalayan fotoğrafların sadece fotoğraf olmadıkları açıktır. Fotoğraf aynı zamanda fotoğrafçının neler hissettiğini de ortaya koyan duygu yüklü yaşanmışlıklardır. Öyleyse, yaşanan gerçekleri birtakım görüntülerde dondurmak demek, onları daha yaşanır hale getirmek amacıyla dondurmak demektir.

Unutulmamalıdır ki her fotoğrafçı, daima yarattığı görüntünün içine saklanır! Ve iki nedenden dolayı saklanma ihtiyacı hisseder. İlki, fotoğrafın kendi doğasından kaynaklıdır, yani kamera arkasında bulunmuş olmandan... Çünkü kamera arkası, fotoğraf çeken herkesin durması gereken zorunlu görev yeridir. İkincisi ve belki de en önemlisi, kendisini daha iyi anlatabilmek için saklanır.

Fotoğrafçı, birilerini mutlu etmek veya gönüllerde taht kurmak amacını öne çıkardığında, fotoğraf onu koşulsuz destekler!

İlgi çeken herhangi bir konuyla karşılaştığında fotoğrafçı, her tür ilgilenmeden ilişkisini koparmalı, kendini o konunun gizemini keşfetmeye adanmalıdır. Bir görünümle karşılaştığında, mesajı hemen algılamalı ve her olasılığa karşı tetikte bulunmayı kavramalıdır! Çünkü zaman, daima fotoğrafçıdan daha hızlı hareket eder.

Fotoğrafçı, görüntülere taşıdığı herşeyin değerini bilmese de, hatta onları bir değer olarak görmese de, her şeye karşın yine de görüntüye kaydedilenler, demokratik ve eşit şekilde değer kazanmış olurlar.

Yetenekli bir fotoğrafçı için yetersizlik hiçbir zaman söz konusu olmamıştır! Doğayı yorumlamanın kesin sınırı ve ölçüsü olmadığı gibi, hayal dünyamızın ufukları da sanıldığından daha geniştir. Buna göre bir insanın yetersizliği, ancak bilgi, tutku ve çalışmaya eksikliğinden kaynaklanabilir.

Teknik gelişmelerin ardından koşturan fotoğrafçıların, tekniğin soğuk labirentlerinde kaybolması tehlikesi her zaman mevcuttur. Çünkü teknik arayışlara saplanıp kalmak, yaratıcılığı tekniğin yedğine almak demektir. Bu da, fotoğrafçının zamanla yetersiz bir ustaya (!) dönüşmesini kaçınılmaz kılar.

Fotoğrafçı, sadece kendi iç dünyasına saplanıp kalmamalı, çektiklerini başkalarıyla paylaşmayı da öğrenmelidir. Bir fotoğrafın yayınlanması veya sergilenmesi belki çok şey değiştirmeyebilir, ancak sanatçının kişisel yeteneğinin, duyarlılığının ve yarattığı değerlerin sergilenmesi, onu ve yaratıcılık sürecini oldukça fazla değiştirir.

Bazı fotoğrafçıların, göze görünen her şeye bitmeyen bir açlıkla saldırarak, onları oburca tüketmesi, eğer sistemli ve nitelikli bir seyir takip etmezse, bu fotoğrafçıları kolayca isteksiz ve başarısız birer görüntü oburu haline getirebilir.

Her 'an', bir kaçıştır! Zamandan, zaman ötesine doğru bir kaçış...

Hiçbir fotoğrafçı, yaşamın her yanına dağılmış nesneler ile insanlar arasında kurulmuş ilişkileri sorgulayan arayışların içinde bulunmaktan mutsuz olmamıştır. Tüm arayışlar, genellikle yaşamda bizi ilgilendirmeyen şeylerin keşfine yöneliktir. Ancak fotoğraflara konu oldukları için, sahiplendiğimiz ve bize ait olduklarına inandığımız şeyler haline dönişürler. Yani, kendimize yakın bulduğumuz veya düşüncelerimizin sözcüsü şeyler haline...

Büyük sanatçıların en belirgin ve ortak özelliği, görünümüler karşısındaki içtenlikleridir.

Fotoğrafçı: galip, görüntülenen: yenik

Görüntü aracılığıyla sorular mı sorarız, yoksa yanıtlar mı veririz? Ya da bir yanıt ararken, aslında sorular mı sorarız?

Görüntülerle ilgilenen insan, aslında dünyadaki her şeyle ve en fazla da 'öteki'yle ilişki halindeki insandır.

Her fotoğraf, başka bir fotoğrafın çekilmesini tetikler!

Fotoğrafçı, sürekli çekmekle kendini değil, olsa olsa sadece tekniğini geliştirebilir. Teknik öğrenilebilir bir şeydir. Bu yüzden alenidir. Oysa yaratıcılık, sadece sanatçıya has bir özellik olduğundan dokunulmazdır.

Gerçekliğin alkışa gereksinimi yoktur! Yine de, kendine özgü bir duyarlılığı gerçekle buluşturduğunda, fotoğrafçının bundan mutsuz olduğu görülmemiştir.

Fotoğrafın amacı, eğer insanlara yol göstermek veya onları eğitmek olsaydı, bizi gerçeğe ilişkin bazı olasılıklarla yüz yüze getirmesine gerek kalmazdı!

Fotoğrafçı siparişlere prim verdiği sürece, bayağılık yakasını hiçbir zaman bırakmaz!

Fotoğrafçı gerçeklikleri ele geçirmek için yola çıksa da, her fotoğrafta önce kendisini ele verir. Ve elinde tuttuğu kameradan başka sırdaşı olmayan yalnız bir fikir avcısı olarak, iyice emin olmak için fotoğraflar.

Fotoğrafçı, aslında kendisi için çektiklerine başkalarını inandıran kişidir.

Fotoğrafçılar için iddia taşımayan bir öneri: Da-
ima kimsenin düşünmediği veya tercih etmediği ko-
nulara yönelin! Çünkü doğada küçümsenecek ko-
nu yoktur. Unutulmamalıdır ki, her nesnenin yo-
runlanmaya uygun bir cephesi mutlaka bulunur!
Nesneleri, kendini az gösteren veya hiç gösterme-
yen cepheleriyle fethedin!

Fotoğrafçı kamera arkasına saklanarak varlığını
gizleyen kişidir. Olayları gözlemleyen bir röntgenci,
bir bakıma açığa çıkınamamanın mahremiyetini ve çe-
kingenliğini sergileyen bir mahçuptur. O, görü-
nümlele konuşur, fotoğraf için görünümlele bir dü-
zene sokarken, aynı zamanda onlara danışır, ruhla-
rına başvurur, onaylarını alır ve gördüklerini bir gö-
rüntüde onaylar.

Fotoğrafçı gerçeklikleri ele geçirmek için yola çıksa da, her fotoğrafta önce kendisini ele verir. Ve elinde tuttuğu kameradan başka sırdaşı olmayan yalnız bir fikir avcısı olarak, iyice emin olmak için fotoğraflar.

Fotoğrafçı, zaman zaman kamu adına gerçekleri sunan veya bu gerçekleri ifşa etme sorumluluğuna soyunan bir bireydir.

Genel kabul gören bir iddia: Fotoğrafçılar, kaybolup giden yaşamı ve insan suretlerini kalıcı kılmak için çekerler. Bu doğru bir tanımlamadır! Gerçeğin suretine fotoğrafçıyı ortak etmek, gerçeğe ilişkin şüphelerimizi arttırmaktan başka işe yaramaz. Gerçeğe inanan sanatçı, gerçeğe asla ihanet etmemelidir! Gerçek yorumlanmalı, fakat değiştirilmemeli veya yanıltıcı bir amaca hizmet ettirilmemelidir. Çünkü gerçeğe ihanet eden, kendine ihanet eder!

Fotoğrafçılar için iddia taşımayan bir öneri: Da-
ima kimsenin düşünmediği veya tercih etmediği ko-
nulara yönelin! Çünkü doğada küçümsenecek ko-
nu yoktur. Unutulmamalıdır ki, her nesnenin yo-
rumlanmaya uygun bir cephesi mutlaka bulunur!
Nesneleri, kendini az gösteren veya hiç gösterme-
yen cepheleriyle fethedin!

Doğa gerçeği, fotoğraf ise doğayı temsil etmekle
yükümlüdür.

Gerçekliğe duyulan ilginin zamanı ve mekânı
olamaz! Gerçek, dün olduğu gibi gelecekte de ger-
çektir. Ve sonsuza kadar öyle kalmaya devam ede-
cektir. Geleceğin fotoğrafı, geçmiştekinden çok
farklı olmayacaktır. Görüntü araç ve gereçleri, sü-
reç içinde elbette birtakım değişimler geçirecektir.
Ancak görmenin güçlü yankısı, yaratıcılık ufku-
muzdan hiçbir zaman eksilmeyecektir.

Eğer bizi, onları yaratan kişiler hakkında bazı ipuçları bulmaya sevk ediyor veya onları derinden anlamaya zorluyorsa, her yapıt, başarılı olmuş sayılır.

Başarıyı, farklı an'ların farklı yorumlarında aramak gerekir! Fotoğrafçının kendisini birbirinden ilişkisiz zaman dilimlerinde -an'lar içinde- var etme çabası, onu zamandan öteye savurduğu için her an, bir zamanı geçerli gerçek yapmaktır.

Eğer bakmanız gereken şeyi biliyorsanız, mutlaka görürsünüz!

İnsan, doğayı gözlemleyerek çok şeye ulaşabilir. Fakat sonunda yine kendisine, yani insana ulaşır.

Görmenin gerçekleşmesiyle birlikte, dünyayla nasıl bağlantı kurduğumuzu, anlama ve algılama gücümüzü nasıl sergilediğimizi; düşlerimizi, hayallerimizi, zevklerimizi ve toplumsallaşma yeteneklerimizi nasıl kullandığımızı bir artık fotoğraf görüntüsünde somutlaştırabilirsiniz.

Ancak, güçlü bir bakış ve kavrayış yeteneği bir sanatçı yaratabilir. Bunun tersi ne yazık ki sadece rastlantısal başarılarla kapıları açık olan bir fotoğrafçı yaratır.

Hangi ayrıntıları hedef alırsa alsın, fotoğraf yoluyla kurulan her bağlantı veya geliştirilen her uyum, her zaman bütünü de açıklamaya elverişli niteliklerde olmalıdır. Ayrıntılar bizi, ait olduğu bütünün varlığından haberdar etmelidir.

Sanat hep gençtir!

Nesnelerle cezbedici iletişim kuramayan fotoğrafçı, fotoğraf çekimini, yavan bir uğraş olmaktan öteye taşıyamaz!

Her yenilik, yenilikleri barındırmaz!

Bazı görüntüler, kötü bir tasarımı ya da özensiz bir kurguyu bar bar haykırır. Aynı zamanda fotoğrafçının düzensizliğini ve daha ötesi samimiyetsizliğini de...

Her sanatçı, bireysel yetkinliğini ve sanatsal başarısını, ancak yeni ve özgün bir sanat dilini benimseyerek ve eskimiş geleneklere karşı çıkararak gösterebilir. Gelenekler, sanat yapıtları için hem gereklilik, hem de önlerine dikilen aşılmaz engeldir.

Hiçbir gerçekdışı kurgu, gerçeği temsil etmemeli, onun yerine geçinemeli veya onu yansıtmamalıdır! Çünkü gerçekdışılığı amaçlayan her kurgu, daima sadece gerçekdışılığı temsil eder.

Sanatçı bir rehber, uzman, otorite veya üstat olmamalıdır! Onu kategorize eden tüm sınıflandırmalar, sonuçta sanatsal uğraşları resmileştirmek ve sanatçının gerçek amacını bazı ünvanların çerçevesine hapsederek onu radikal çıkışlardan alıkoymak içindir. Yaratıcılık, ünvanlarla geliştirilebilen bir beceri olsaydı, tarih bu yeteneklere sahip büyük sanatçılarla dolup taşacaktı. Oysa, yaratıcılığın özgür evreninde ünvanlar, çoğu zaman açık ufuklara kanat açmanın önündeki en büyük engel olarak durur.

Büyük sanat yapıtlarının içinde rahatsız edici fazlalıklar bulunmaz! Bu yapıtları beğenilerimizin odak noktasına çeken, sadelikleri, çekicilikleri, paylaşım ve katılım isteği uyandırmalarıdır.

Fotoğraf, yitip giden zamanı durdurmanın en anlaşılır yoludur. Ancak kamera arkasında bulunan gözün görebildiği kadarıyla...

Bir insanın yüzü, kameranın acımasız gerçekliği-ne teslim edilmemelidir! Fotoğrafçı, portrelere da-ima insancıl müdahalelerde bulunmalı, gerçeğin insan yüzü üzerinde baskı kurmasına engel olmalıdır.

Fotoğrafta yoğunlaşma sağlamak için, öncelikle nesnelerle görsel ilişkiler kurmak gerekir. Görünümle her karşılaşmada yeni deneyimler kazanmanız çok olağan bir sonuçtur. Bu da, bir anlamda fotoğrafçının kendi yeteneklerini sürekli eğitimden geçirmesi demektir. Çünkü yetenekler, insanın doğuştan sahip olduğu en naif kazanımıdır. Ve sadece işlenmesi ve kullanılabilir duruma getirilmesi gerekir.

Görünümle, çerçevelenerek kutsanır!

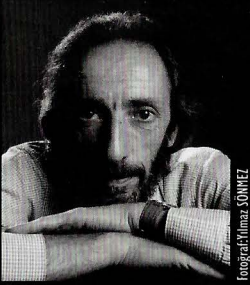
Sanatçı, kendi fotoğraflarından daha popüler olursa, sonuç acaba ne olur? Facia! Popülarite bir sanatçının yanı başındaki en büyük düşmandır! Onu hem motive eder, hem de başarısının önünde engel olarak dikilir. Kuşkusuz herhangi bir yapıt, kendi çağı içinde çok benimsenebilir, baştacı edilebilir ya da önemsiz olarak kabul edilebilir. Sonuç ne olursa olsun, yapıtın kalıcı olması hedefleniyorsa, sanatçının popülaritesi, o yapıtı sadece bir yere kadar taşıyabilir. Çünkü hiçbir sanatçı, yapıtlarının başarısını sürekli canlı tutacak olanaklara sahip değildir.

Öyle fotoğraflar bulunur ki, bunları bir makinenin mi, yoksa fotoğrafçının mı çektiğinin yanılgısına düşeriz hep. Çünkü hobi fotoğraflar, genellikle bir rastlantı sonucu çekilmiş gibi görünürler.

Kamerayı sevgiyle yöneltmiyorsan, birtakım kötülükleri gizlemeye ortak olursun!

Fotoğraf: Mimar SÖNMEZ

"Kameranı sevgiyle yöneltmiyorsan,
birtakım kötülükleri gizlemeye
ortak olursun!"

DORUK

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://raney.org>